

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

Rok III

WARSZAWA, dnia 20 października 1937 r.

Nr 21

T R E Ś Ć:

I. OCHRONA I INSPEKCJA PRACY.

	Str.
Poz. 296. Rozporządzenie M. O. S. i M. Roln. i Ref. Roln. z dnia 21.VIII. 1937 r. wydane w porozumieniu z M. Spr. Wewn. o warunkach higienicznych mieszkań służbowych pracowników rolnych i leśnych. (Dz. U. R. P. z dnia 16.X. 1937 r. Nr 73, poz. 533)	592

II. ZATRUDNIENIE I MIGRACJA.

Poz. 297. Protokół rokowań polsko-niemieckich w sprawie rekrutacji, pośredniczenia i kontraktowania polskich sezonowych robotników rolnych, podpisany dnia 15 czerwca 1937 r. w Warszawie i dnia 17 czerwca 1937 r. w Berlinie	593
---	-----

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE.

Poz. 298. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29.IX. 1937 r. o rozszerzeniu listy chorób zawodowych, objętych ubezpieczeniem od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych. (Dz. U. R. P. z dnia 13.X. 1937 r. Nr 72, poz. 528)	598
--	-----

IV. OPIEKA SPOŁECZNA.

Poz. 299. Decyzja M. O. S. w sprawie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkiem byłego „Baranowickiego Towarzystwa Pomocy Uboгим”. (Monitor Polski z dnia 8.X. 1937 r. Nr 232, poz. 377)	599
---	-----

V. ZDROWIE PUBLICZNE.

Poz. 300. Okólnik Nr 60/37 M. O. S. z dnia 7.X. 1937 r. Nr Zn. 1b/2-7 w sprawie szkolenia lekarzy samorządowej służby zdrowia	600
Poz. 301. Pismo okólnie M. O. S. z dnia 14.X. 1937 r. Nr Zn. 13/43-7 w sprawie XII kursu alkoholologii.	600
Poz. 302. Projekt orzeczenia w sprawie ustalenia okręgu ochrony górniczej źródeł mineralnych znajdujących się na terenie gromady Milik, wsi Muszyna—Wieś, powiat Nowy Sącz, woj. krakowskiego. (Monitor Polski z dnia 13.X. 1937 r. Nr 236, poz. 383)	601

KOMUNIKATY.

Poz. 303. Zmiany personalne w Zarządzie Centralnym M. O. S., w urzędach i zakładach podległych	602
Poz. 304. Zbiór układów zbiorowych pracy	602

I. Ochrona i inspekcja pracy.

296.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW OPIEKI SPOŁECZNEJ ORAZ ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 21 sierpnia 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw
Wewnętrznych o warunkach higienicznych
mieszkań służbowych pracowników rolnych
i leśnych.

(Dz. U. R. P. z dnia 16 października 1937 r. Nr 73,
poz. 533).

Na podstawie art. 2 ust. (1) lit. b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 325) i stosownie do § 1 rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych z dnia 9 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 390) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie niniejsze dotyczy mieszkań służbowych pracowników w gospodarstwach rolnych i leśnych oraz w przedsiębiorstwach z nimi związanych nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, jak również bezpośredniego otoczenia tych mieszkań.

§ 2. (1) Mieszkania dla pracowników rolnych i leśnych mieszkających wraz z rodziną powinny składać się co najmniej z jednej izby i komory o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 25 m² i jeżeli nie ma kuchni oddzielnej, powinny mieć piec kuchenny.

(2) Izby mieszkalne dla samotnych, oddzielne dla mężczyzn i oddzielne dla kobiet, powinny być tak obszerne, aby na każdą osobę przypadało nie mniej niż po 4 m² podłogi.

§ 3. Stosunek powierzchni okien do podłogi w izbach mieszkalnych domów, budowanych przed wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202), powinien wynosić co najmniej 1 : 15, a w izbach mieszkalnych domów budowanych po wejściu w życie przepisów wymienionego rozporządzenia — stosunek ten powinien odpowiadać normom ustalonym w tych przepisach.

§ 4. W izbach mieszkalnych podłogi powinny być drewniane, całe i szczelne.

§ 5. Izby mieszkalne powinny być wewnątrz wytynkowane lub przynajmniej dokładnie uszczelnione i co roku bielone wapnem lub malowane.

§ 6. (1) Drzwi i okna powinny być otwieralne i szczelnie zamykające się.

(2) Okna w mieszkaniach, w których mieszka się w ciągu zimy, powinny być podwójne.

(3) Co najmniej jedno okno w izbie powinno mieć lufcik.

§ 7. (1) Dachy powinny być całe i szczelne.

(2) Piece powinny być co roku doprowadzane do porządku przed 1 listopada.

§ 8. (1) Do warunków higienicznych mieszkań służbowych należą:

- 1) urządzenia zapewniające wodę zdatną do picia i potrzeb gospodarczych,
- 2) ustępy należycie zbudowane w liczbie co najmniej jednego na 15 mieszkań-ców,
- 3) odpowiednie miejsca na śmietniki i gnojowiska,
- 4) odpowiednie pomieszczenia dla celów gospodarczych, a co najmniej piwnica i chlewik.

(2) Mieszkania i pomieszczenia gospodarcze powinny być zabezpieczone przed wodą napływową.

§ 9. (1) Zabronione jest wszelkiego rodzaju zanieczyszczanie studni i bezpośredniego jej otoczenia, w szczególności zaś pranie bielizny i mycie naczyń bezpośrednio przy niej oraz pojenie zwierząt z wiader, którymi czerpie się wodę dla ludzi.

(2) Wiadro służące do czerpania wody powinno być umocowane na stałe na łańcuchu lub przy żurawiu. Wszelkie urządzenia mechaniczne do wydobywania wody powinny być zawsze w stanie zdatnym do użytku.

§ 10. (1) Gnojowiska i śmietniki powinny być tak urządzone, aby nie zanieczyszczały otoczenia mieszkalnego.

(2) Wyrzucanie śmieci i wylewanie nieczystości w miejscach na ten cel nie przeznaczonych jest zabronione.

§ 11. (1) Pomieszczenia mieszkalne i gospodarcze oraz ich otoczenie powinny być utrzymywane w porządku i czystości.

(2) Trzymanie inwentarza żywego w pomieszczeniach nie przeznaczonych na ten cel jest zabronione.

§ 12. Wykroczenie przeciwko przepisom rozporządzenia niniejszego pociąga za sobą odpowiedzialność w myśl art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 325).

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

(—) *J. Poniatowski*

II. Zatrudnienie i migracja.

297.

PROTOKÓŁ

rokowań polsko-niemieckich w sprawie rekrutacji, pośredniczenia i kontraktowania polskich sezonowych robotników rolnych, podpisany dnia 15 czerwca 1937 r. w Warszawie i dnia 17 czerwca 1937 r. w Berlinie.

W dalszym ciągu rokowań, które miały miejsce w czasie od dn. 28 kwietnia do dn. 4 maja 1937 roku w Ministerstwie Opieki Społecznej w Warszawie między przedstawicielami kompetentnych polskich i niemieckich urzędów w sprawie rekrutacji, pośredniczenia i kontraktowania polskich sezonowych robotników rolnych, odbyły się w tej sprawie dalsze rokowania w tym samym miejscu między przedstawicielami kompetentnych polskich i niemieckich urzędów w dniach 28 i 29 maja 1937 roku. Rokowania doprowadziły do następującego rezultatu:

I.

Zgodnie z art. 1 ust. 3 polsko-niemieckiej konwencji w sprawie polskich robotników rolnych z dnia 24 listopada 1927 roku, polsko-niemieckie Porozumienie w sprawie rekrutacji, pośredniczenia i kontraktowania, jako też przejazdu polskich sezonowych robotników rolnych z dnia 24 listopada 1927 roku wraz z załącznikami zostaje za obopólną zgodą zmienione i uzupełnione w sposób następujący:

1) Na miejsce Niemieckiej Centrali Robotniczej i jej oddziałów wchodzi Zakład Rzeszy dla Pośrednictwa Pracy i Ubezpieczenia Bezrobotnych oraz jego oddziały.

Na miejsce Fachowej Komisji Rolnej i Leśnej przy Zakładzie Rzeszy dla Pośrednictwa Pracy i Ubezpieczenia Bezrobotnych wchodzi Główny Oddział Zakładu Rzeszy.

2) Na miejsce Urzędu Emigracyjnego w Warszawie wchodzi polskie Ministerstwo Opieki Społecznej, na miejsce polskich państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy wchodzi polskie starostwa.

3) Do § 1 dodaje się następujący ustęp 2:

„Dla zatrudnienia będą brane pod uwagę tylko takie okręgi, w których istnieją przepisy taryfowe dla robotników rolnych”.

4) Dotychczasowa umowa o pracę dla zagranicznych sezonowych robotników rolnych, ułożona stosownie do § 8 przez Fachową Ko-

misję Rolną i Leśną przy Zakładzie Rzeszy dla Pośrednictwa Pracy i Ubezpieczenia Bezrobotnych, zostaje zastąpiona przez załączoną umowę o pracę, ułożoną przez Zakład Rzeszy dla polskich sezonowych robotników rolnych, ze zmianami uwidocznionymi w dziale II. (Załącznik, str. 595).

5) Po § 15 zostają wstawione następujące postanowienia:

§ 15-a.

Polskim sezonowym robotnikom rolnym nie będą czynione trudności w przynależeniu do istniejącej w ramach niemieckich przepisów ustawowych polskiej organizacji robotników rolnych. Nie może być wymagane od robotnika należenie do niemieckiej organizacji oraz uczestniczenie w jakichkolwiek manifestacjach.

§ 15-b.

Urzędy pracy będą niezwłocznie zawiadamiały o zażaleniach polskich sezonowych robotników rolnych terytorialnie kompetentny konsul polski.

Konsulat polski terytorialnie kompetentny dla odnośnego gospodarstwa może przedstawiać zażalenia polskich sezonowych robotników rolnych bezpośrednio oddziałom Zakładu Rzeszy. Oddziały zbadają niezwłocznie takie zażalenia i w danym razie postąpią według działy IX ust. 1 załączonej umowy o pracę.

II.

Umowa o pracę dla polskich sezonowych robotników rolnych (I punkt 4) zostaje zmieniona w następujących punktach:

1) Obok adnotacji na wstępie umowy „E s werden voraussichtlich angebau t. . . . . itd.” będzie umieszczona ta sama adnotacja w języku polskim.

2) Dział II ust. 1 do 3 zostaje zastąpiony przez następujący tekst:

„Czas pracy i jego obliczenie reguluje się stosownie do przepisów taryfowych i tymczasowej ordynacji pracy rolnej z tym, że, jeżeli przepisy taryfowe nie zawierają dla robotnika korzystniejszych postanowień, obowiązuje co następuje:

a) Na spożycie śniadania, obiadu i podwieczorku przeznaczają się dziennie dwie godziny, których nie wlicza się do czasu pracy.

b) Do czasu pracy wlicza się czas zużyty na drogę z podwórza do miejsca pracy i od miejsca pracy na podwórze.

c) W wypadkach nagłych robotnicy sezonowi obowiązani są do wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych, które wynagradza się stosownie do przepisów działu III. Tylko pracodawca lub jego zastępca rozstrzygają, czy zachodzi wypadek nagły".

3) Dział II ust. 5 otrzymuje następujące uzupełnienie:

„W szczególności winien pracodawca dostarczyć furmanki, o ile droga do kościoła wynosi ponad 3 km i brak publicznego środka lokomocji. Robotnikom sezonowym nie mogą być czynione trudności w korzystaniu z opieki duszpasterskiej ze strony duchownych ich języka ojczystego również poza zwykłymi nabożeństwami, o ile przez to praca nie zostanie zakłócona.”

4) Dział III ust. 1 a) i b) zostaje zastąpiony przez następujący tekst:

„Polscy robotnicy sezonowi pobierają każdorazowo takie samo wynagrodzenie ogólne, jak niemieccy robotnicy sezonowi”.

Ust. 2 i 3 pozostają niezmienione.

5) W dziale VII ust. 2 odpada zdanie ostatnie.

6) W dziale VII wstawia się następujący nowy ust. 4:

„Roszczenia pracodawcy i robotnika przy rozwiązywaniu stosunku pracy z powodu ważnej przyczyny są regulowane wedle przepisów prawa cywilnego”.

7) Dotychczasowy ust. 4 działu VII otrzymuje jako ust. 5 następujące brzmienie:

„Przynależność do istniejącej w ramach niemieckich przepisów ustawowych polskiej organizacji robotników rolnych nie może stanowić powodu do zwolnienia. Nie może być wymagane od robotnika sezonowego należenie do niemieckiej organizacji oraz uczestniczenie w jakichkolwiek manifestacjach”.

III.

Uzgodniono, że potrzebne w roku bieżącym dla przeprowadzenia rekrutacji zarządzenia zostaną wydane z uwagi na daleko posuniętą porę roku z możliwym pośpiechem bez zachowania terminów, przewidzianych w Porozumieniu z dnia 24 listopada 1927 roku.

IV.

Uzgodniono, że § 6 Porozumienia z dnia 24 listopada 1927 roku nie będzie miał zastosowania w odniesieniu do polskich sezonowych robotników rolnych, którzy zostaną zakontraktowani w roku 1937.

V.

Ustalono, że polscy sezonowi robotnicy rolni uiszczają spośród składek do niemieckiego ubezpieczenia społecznego wyłącznie ustawowe składki pracobiorców z tytułu ubezpieczenia od choroby; zwolnieni są od składek na rzecz ubezpieczenia na wypadek bezrobocia i nie opłacają żadnego podatku zarobkowego.

VI.

Ze strony niemieckiej oświadczone:

1) Niemiecka ustawa w sprawie ordynacji pracy narodowej z dnia 20 stycznia 1934 roku nie jest sprzeczna z postanowieniami Porozumienia z dnia 24 listopada 1927 roku oraz z postanowieniami umowy o pracę.

2) Podjęte zostaną kroki w tym kierunku, że w miarę możliwości stanie się zadość życzeniu terytorialnie kompetentnego polskiego konsula, aby być obecnym w poszczególnym wypadku przy dochodzeniach, które podejmuje Urząd Pracy dla załatwienia zażaleń.

3) Stosownie do życzeń polskich będą podjęte kroki w tym kierunku, że terytorialnie kompetentne polskie urzędy konsularne mogą bez ograniczeń zastępować polskich sezonowych robotników rolnych przed sądami pracy w ramach niemieckich postanowień ustawowych.

VII.

Treść powyższego protokołu uzgodniono pod warunkiem, że w kwestii przekazywania zarobków polskich sezonowych robotników rolnych do Polski zostanie osiągnięte porozumienie. Protokół ten będzie obowiązywać równocześnie z Porozumieniem w sprawie przekazywania zarobków.

Niniejszy protokół został sporządzony w dwóch oryginałach, każdy w języku polskim i niemieckim; oba teksty są jednakowo miarodajne. Niniejszy protokół wchodzi w życie z chwilą, gdy zostanie podpisany przez przedstawicieli wymienionych na wstępie kompetentnych urzędów.

Warszawa, dnia 15 czerwca 1937 r.

(—) *M. Krasocki*

Berlin, dnia 17 czerwca 1937 r.

(—) *Dr A. Wende*

Przewidywany obszar uprawy:

Buraki cukrowe	.....	mórg
„ pastewne	.....	„
Nasiona	.....	„
Warzywa	.....	„
Len	.....	„
Zboża	.....	„
Ziemniaki	.....	„
Inne	.....	„

ZAPOTRZEBOWANIE Nr.....

Termin stawiania się:	1 -- 10
	11 -- 20
	21 -- 30

ZAKŁAD RZESZY DLA POŚREDNICTWA PRACY I UBEZPIECZENIA BEZROBOTNYCH
BERLIN - CHARLOTTENBURG, HERDENBERGSTRASSE 12

	Dozorca	Przo- downik współ- pracujący	Przo- downi- czka współpra- cująca	Męż- czyźni	Chłopcy	Kobiety i dziew- czyny	Kucharka	Ogółem
Zamówiono								
Dostawiono								

UMOWA O PRACĘ

dla polskich sezonowych robotników rolnych.

I. Czas trwania umowy o pracę.

Pomiędzy podpisanym (a) . . . . .
Miejsce zamieszkania . . . . .
Nr telefonu . . . . .
Folwark . . . . . Stacja kolejowa . . . . .
Poczta . . . . .
Prowincja — kraj . . . . .

jako pracodawcą z jednej strony i podpisanymi jako robotnikami z drugiej strony zawarta zostaje, nie uchylając w niczym przepisom tymczasowej Ordynacji Pracy Rolnej i obowiązującym dla danego miejsca pracy przepisom taryfowym, umowa następująca:

Niżej podpisani robotnicy, kobiety zamężne za zezwoleniem małżonków, osoby niepełnoletnie za zezwoleniem rodziców lub opiekuna, przystępują do pracy do wyżej wymienionego pracodawcy lub jego prawnego następcy z dniem zakontraktowania i pozostają w stosunku pracy do chwili ukończenia wszystkich robót rolnych, najpóźniej do 15 grudnia br. Zobowiązują się oni wykonywać wszelkie powierzone im przez pracodawcę lub jego zastępcę prace dniówkowe i akordowe. Pracodawca lub jego zastępca rozstrzygają, które prace wyko-

nywane będą za wynagrodzeniem dziennym, a które za wynagrodzeniem akordowym.

Robotnicy sezonowi zapewniają, że są zupełnie zdrowi i nie mają żadnych dolegliwości, przeszkadzających w pracy (kobiety, że nie są w ciąży) i że obeznani są z wszelkimi zwykle wykonywanymi robotami rolnymi.

Robotnicy, podlegający służbie wojskowej, oświadczają, że, o ile im wiadomo, nie należy przewidywać przerwy w stosunku pracy z powodu powołania ich do służby czynnej lub na ćwiczenia wojskowe.

II. Czas pracy.

Czas pracy i jego obliczenie reguluje się stosownie do przepisów taryfowych i tymczasowej Ordynacji Pracy Rolnej z tym, że, jeżeli przepisy taryfowe nie zawierają dla robotnika korzystniejszych postanowień, obowiązujące następuje:

- a) Na spożycie śniadania, obiadu i podwieczorku przeznaczają się dziennie dwie godziny, których nie wlicza się do czasu pracy.

- b) Do czasu pracy wlicza się czas zużyty na drogę z podwórza do miejsca pracy i od miejsca pracy na podwórze.
- c) W wypadkach nagłych robotnicy sezonowi obowiązani są do wykonania pracy w godzinach nadliczbowych, które wynagradza się stosownie do przepisów działu III. Tylko pracodawca lub jego zastępca rozstrzygają, czy zachodzi wypadek nagły.

Po za tym obowiązują przepisy ustawowe.

Oprócz niedziel i świąt ewangelickich, robotnicy wyznania rzymsko-katolickiego mają prawo świętowania następujących świąt rzymsko-katolickich i polskich państwowych: Trzech Króli (6 stycznia), Święto Narodowe (3 maja), Bożego Ciała (w czerwcu), Piotra i Pawła (29 czerwca), Wniebowzięcie N. M. P. (15 sierpnia), Wszystkich Świętych (1 listopada), Święto Państwowe (11 listopada), Niepokalanego Poczęcia N. M. P. (8 grudnia), o ile właściwa dla danego miejsca pracy katolicka władza kościelna nie odłoży obchodu któregoś z tych świąt na następną niedzielę. Za pracę w wymienione święta katolickie, przypadające na dni powszednie, otrzymują robotnicy rzymsko-katolicy płacę niedzielną, o ile obchód tych świąt nie został odłożony na niedzielę.

Robotnikom, pragnącym brać udział w nabożeństwie w niedzielę i święta, należy to możliwie ułatwić; w szczególności winien pracodawca dostarczyć furmanki, o ile droga do kościoła wynosi ponad 3 km i jest brak publicznego środka lokomocji. Robotnikom sezonowym nie mogą być czynione trudności w korzystaniu z opieki duszpasterskiej ze strony duchownych ich języka ojczystego, również poza zwykłymi nabożeństwami, o ile przez to praca nie zostanie zakłócona.

III. Płace.

Polscy robotnicy sezonowi pobierają każdorazowo takie same wynagrodzenie ogólne, jak niemieccy robotnicy sezonowi.

Tam, gdzie wynagrodzenie akordowe nie jest uregulowane przepisami taryfowymi, należy je obliczyć w ten sposób, ażeby robotnik przy normalnej wydajności pracy zarabiał przynajmniej 30% więcej, — niż przy pracy dniówkowej.

Do godzin nadliczbowych i pracy w niedziele stosują się postanowienia tymczasowej Ordynacji Pracy Rolnej, względnie przepisów taryfowych.

Wypłatę skuteczniejszą się w myśl zasad następujących:

Zarobki płatne są tygodniowo mianowicie w . . . . .

Trzy marki niemieckie, potrącone z zarobku tygodniowego w ciągu pierwszych 6-ciu tygodni

i dwie marki niemieckie potrącone z zarobku w ciągu następnych 9-ciu tygodni, płatne będą dopiero przy zgodnym z obowiązującymi przepisami odejściu robotnika i będą mu wówczas wypłacone. Za zgodne z obowiązującymi przepisami odejście uważane będzie również za rozwiązanie umowy o pracę bez winy robotnika

Przy nieusprawiedliwionym i nieuzasadnionym niestawiennictwie do pracy pracodawca ma prawo do odpowiedniego zmniejszenia gotówkowego zarobku dziennego w stosunku do niewykonanej pracy, a ponadto do potrącenia przy następnej wypłacie kwoty, odpowiadającej wartości dostarczonej ordynarii według każdorazowej ceny targowej.

Wypłata powinna być wykonywana zawsze przez pracodawcę lub jego urzędników, w obecności dozorców, a nigdy przez samych dozorców, starszych robotników lub przodowników.

Reklamacje w sprawie obrachunku płac winny być o ile możności poczynione zaraz przy wypłacie albo bezzwłocznie po niej; o ile reklamacje dotyczą ustalenia istotnie przepracowanych godzin roboczych lub przy pracy akordowej, to mogą być uwzględniane tylko w przeciągu 14 dni po wypłacie.

Przy wypłacie zarobków nie wolno czynić żadnych potrąceń prócz: części zarobku, płatnej dopiero przy zgodnym z obowiązującymi przepisami odejściu robotnika, nawiązek, które ewentualnie mogą być nałożone stosownie do przepisów działu VII, podatku od zarobku ogólnego zgodnie z przepisami obowiązującymi*) oraz ciążyących na robotniku składek na cele ubezpieczeń społecznych. Pracodawca wywiesi w mieszkaniach robotników na widocznym miejscu ogłoszenie z wyszczególnieniem wysokości potrąceń, które mogą być czynione przy wypłatach dla poszczególnych kategorii robotników (mężczyzn, chłopców, kobiet itp.).

Przy wypłatach otrzymują polscy sezonowi robotnicy rolni te same obrachunki, jakie przyjęte są dla miejscowych robotników tego samego gospodarstwa (koperty, kartki obrachunkowe).

IV. Ordynaria i mieszkanie.

Jako ordynarię otrzymuje każdy robotnik tygodniowo 25 funtów kartofli, 7 litrów mleka zbieranego (dziennie 1 liter) albo 3½ litra niezbieranego (dziennie ½ litra), 7 funtów chleba, 2 funty krup albo kaszki manny albo kaszy lub jarzyn strączkowych, jeden funt mąki żytniej albo ¾ funta mąki pszennej, ½ funta tłuszczu i ½ funta soli. Zamiana ordynarii na gotówkę jest dopuszczalna tylko za zgodą obu stron, za-

*) Polscy sezonowi robotnicy rolni są zwolnieni od podatku dochodowego, jeżeli udowodnią za pomocą tzw. paszportu emigracyjnego (ograniczonego terminem jednorocznym) lub zaświadczenia władzy krajowej (tłumaczenie poświadczane przez polski konsulat albo ambasadę), że miejsce zamieszkania mają w Polsce.

wierających umowę i po poprzednim obopólnym porozumieniu się co do wysokości sumy, przypadającej z tytułu zamiany; suma ta winna być uiszczana jako zapłata tygodniowa. Miarodajną dla określenia wysokości wynagrodzenia za zmianę ordynarii jest urzędowa maksymalna cena producentów lub, jeżeli takiej nie ma, cena rynkowa najbliższej miejscowości, w której odbywają się targi. Nie jest dozwolona zamiana na gotówkę kartofli, mleka i chleba.

Poza tym winny być dostarczone: wspólne mieszkanie, nie wywołujące zarzutów, oddzielne dla każdej płci, ze stołami, sprzętami do siedzenia, naczyniami do mycia, z szafami zamkniętymi na klucz, wspólne ognisko do gotowania i prania, wystarczający materiał opałowy, i oprócz tego dla każdej osoby łóżko, siennik, poduszka i wełniana kołdra. Mieszkania winny odpowiadać przepisom higienicznym.

Gotowaniem jedzenia zajmuje się przez pracodawcę lub jego zastępcę wyznaczona kobieta, do której obowiązku należy również utrzymywanie mieszkania i sypialni w czystości oraz obieranie kartofli. Na czas potrzebny do tego, pracodawca zwalnia ją od innych robót. Otrzymuje ona tę samą płacę jak inne robotnice, jak również odpowiednie wynagrodzenie za niedziele i dni świąteczne. Liczba kucharek winna odpowiadać liczbie robotników.

V. Koszty podróży.

Koszty podróży od granicy do miejsca pracy oraz opłaty za zezwolenie na zatrudnienie i pozwolenie na pracę ponosi pracodawca. Przy zgodnym z obowiązującymi przepisami zakończeniu stosunku pracy, należy się robotnikom bezpłatny bilet kolejowy do ostatniej niemieckiej stacji granicznej, przez którą robotnik przyjechał, udając się na miejsce pracy. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do celu podróży powrotnej, winien pracodawca, podając miejsce pochodzenia robotników, zwrócić się do właściwego Krajowego Urzędu Pracy, celem ustalenia ostatniej niemieckiej stacji granicznej. Wręczenie biletu kolejowego na powrót winno być zaznaczone przy ostatnim obliczeniu zarobku.

VI. Narzędzia pracy.

Robotnicy obowiązani są zwrócić dostarczone im przez pracodawcę narzędzia pracy oczyszczone i nieuszkodzone. Za każde uszkodzenie narzędzi pracy przez niewłaściwe obchodzenie się z nimi lub za zagubienie narzędzi robotnicy winni zapłacić gotówką.

VII. Moralne prowadzenie się, przedwczesne rozwiązanie umowy o pracę.

Każdy robotnik zobowiązuje się dołożyć wszelkich sił, celem wykonania powierzonych

mu robót, wykonywać zarządzenia pracodawcy lub jego zastępcy i zwłaszcza ściśle przestrzegać przepisów regulaminu domowego

Nawiązki pieniężne mogą być orzeczone wobec robotnika tylko na podstawie poprzednio wydanego regulaminu pracy, wywieszonego na widocznym miejscu. Potrącanie nawiązki winno nastąpić przy najbliższej wypłacie, w przeciwnym zaś razie nawiązkę tę uważa się za umorzoną.

Jeżeli zachodzi ważna przyczyna, a w szczególności, jeżeli jedna ze stron, zawierających umowę dopuści się czynnej lub ciężkiej zniewagi słownej, lub też uczyni niemoralne propozycje, w takim razie druga strona upoważniona jest do natychmiastowego rozwiązania umowy. Za ważną przyczynę uważa się poza tym dla pracodawcy uporczywe odmawianie lub ciężkie zaniedbywanie pracy przez robotnika, dla pracobiorcy odmawianie przez pracodawcę wypłaty, umówionej płacy lub powtarzające się niepunktualne wypłaty i stałe, t. zn. mimo kilkakrotnych upomnień nieodmiennie złe pożywienie lub szkodzące zdrowiu mieszkanie.

Roszczenia pracodawcy i robotnika przy rozwiązaniu stosunku pracy z powodu ważnej przyczyny są regulowane według przepisów prawa cywilnego.

Przynależność do istniejącej w ramach niemieckich przepisów ustawowych polskiej organizacji robotników rolnych nie może stanowić powodu do zwolnienia. Nie może być wymagane od robotnika sezonowego należenie do niemieckiej organizacji oraz uczestniczenie w jakichkolwiek manifestacjach.

Pracodawca nie może wbrew woli robotnika zatrzymać paszportu i innych dokumentów.

W razie jeśli prace na roli skończą się przed 15-tym grudnia r. b., pracodawca zobowiązany jest zawiadomić robotnika o dniu zwolnienia z pracy na tydzień przed tym terminem.

VIII. Choroba, ubezpieczenie.

Każdy robotnik ma w razie choroby prawo do świadczeń właściwej kasy chorych. W wypadku niezdolności do pracy robotnik otrzymuje zamiast ordynarii i zarobku, przewidziane przepisami pieniężne świadczenia na wypadek choroby. Jeżeli robotnik w czasie choroby otrzymuje nadal ordynarię, przewidzianą w dziale IV, to winien wartość tejże zapłacić pracodawcy po każdorazowych cenach rynkowych.

Pracodawcy i robotnicy są prawnie zobowiązani do płacenia składek do kasy chorych w wymiarze, ustalonym przepisami.

Przepisy higieniczne i ochronne, a w szczególności przepisy odnośnie stosowaniu nawozów sztucznych, istniejące dla niemieckich robotników rolnych, mają zastosowanie także dla polskich sezonowych robotników rolnych.

IX. Opieka i rozpatrywanie zażeń.

Pełnomocnicy Zakładu Rzeszy dla Pośrednictwa Pracy i Ubezpieczenia Bezrobotnych i jego oddziałów (Krajowe Urzędy Pracy, Urzędy Pracy), którzy odpowiednio wylegitymują się, mają w każdej chwili prawo wejścia do mieszkań i miejsc pracy robotników. Obowiązkiem ich jest wysłuchiwanie zażeń pracodawców i robotników i dążenie do usunięcia nieporozumień i przyczynienie się do zgodnego współżycia między sobą oraz robotników z pracodawcą. W tym celu strony, zawierające umowę winny im udzielać wszelkich niezbędnych informacji i wyjaśnień.

Zażalenia, powstające na tle wykonywania niniejszej umowy albo przy wykonywaniu robót w gospodarstwie, pomiędzy robotnikami i pracodawcą lub jego pełnomocnikiem, winny być o ile możności załatwiane na miejscu pracy.

X. Postępowanie przy zatargach.

Dla wszelkich sporów prawnych, mogących ewentualnie wyniknąć na tle niniejszego stosunku służbowego, jako sąd właściwy jest sąd pracy w . . . . . o ile stosunek pracy nie jest oparty na przepisach taryfowych, które wyłączają w całości lub częściowo sądownictwo pracy przez ustanowienie sądu rozjemczego lub polubownego.

Miejscowość i data:

Podpis pracodawcy lub jego zastępcy.

Za pracodawcę:
Zakład Rzeszy dla Pośrednictwa Pracy i Ubezpieczenia Bezrobotnych.

z upoważnienia:

1 zał.

Nr bieżący	Dzień zakonurowania	Zobowiązanych osób:					Dozorca	Przodownik, współpracujący	Meżczyzna albo silny chłopiec	Chłopiec	Kobieta lub dziewczyna	Własnoręczny podpis albo znak odręczny robotników
		IMIĘ I NAZWISKO	Miejsce pochodzenia	Powiat	Narodowość	Lat						

Niniejszym zaświadcza się, że wyżej wymienionym robotnikom odczytana została umowa o pracę w ich języku ojczystym i że umowa ta została przez nich właściwie zrozumiana a co do całej treści przyjęta przez podpisanie nazwiska lub znak odręczny robotników.

URZĘDNIK KONTRAKTUJĄCY.

III. Ubezpieczenia społeczne.

298.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 29 września 1937 r.

o rozszerzeniu listy chorób zawodowych, objętych ubezpieczeniem od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych.

(Dz. U. R. P. z dnia 13 października 1937 r. Nr 72, poz. 528).

Na podstawie art. 138 ust. (2) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) zarządza się, co następuje:

§ 1. Listę chorób zawodowych, ustalona w art. 138 ust. (1) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) rozszerza się na niżej wymienione choroby, jeżeli powstały przez zatrudnienie zawodowe w przedsiębiorstwach, zakładach i gospodarstwach, niżej wymienionych:

1) zachorowanie na pylicę krzemową (krzemicę) bez gruźlicy lub nawet z gruźlicą jeżeli jednak przyczyną, powodującą niezdolność do zarobkowania lub śmierć jest wspomniana pylica — w górnictwie i kopalnictwie, w przemyśle mineralnym, w przemyśle metalowym i maszynowym, łącznie z hutnictwem, w zakładach obróbki kamienia, ponadto we wszystkich przedsiębiorstwach i zakładach przy szlifowaniu;

- 2) zachorowanie z powodu zatrucia:
  - a) fosforem i jego związkami,
  - b) arsenem i jego związkami,
  - c) siarczkiem węgla,
  - d) benzolem, jego homologami i ich pochodnymi,
  - e) chloropochodnymi węglowodorów szeregu tłuszczowego —

w przedsiębiorstwach i zakładach, w których zatrudnieni są narażeni na działanie tych substancyj;

3) zmiany chorobowe, wywołane działaniem promieni Roentgena, radem i innymi substancjami promieniotwórczymi — w przedsiębiorstwach i zakładach, w których zatrudnieni są narażeni na działanie tych promieni czy substancyj;

4) zachorowanie na nabłoniaki skóry — w przedsiębiorstwach, zakładach i gospodarstwach, przy wszystkich zajęciach, w których zatrudnieni są narażeni na styczność ze smołą, pakiem, asfaltem, olejami mineralnymi, parafiną oraz wszelkimi połączeniami, produktami lub pozostałościami tych substancyj.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Opieki Społecznej.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:

(—) *Sławoj Składkowski*

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

IV. Opieka społeczna.

299.

DECYZJA

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

w sprawie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkiem byłego „Baranowickiego Towarzystwa Pomocy Uboгим“.

(Monitor Polski z dnia 8 października 1937 r. Nr 232, poz. 377).

Na podstawie art. 1 pkt. 2, art. 2 i 3 dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego (Dz. Pr. P. P. Nr 21, poz. 67) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 437) i w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 474) oraz na podstawie art. 22 ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 726), ustanawiam zarząd państwowy nad całym majątkiem, pozostałym po byłym „Baranowickim Towarzystwie Pomocy Uboгим“, a w szczególności nad położonym w Baranowiczach placem, darowanym wymienionemu Towarzystwu przez Elżbietę Rozwadowską na mocy aktu notarialnego, sporządzonego przed rejentem Borkowskim w dn. 4 marca 1903 r. L. rejestru 244, o powierzchni i granicach, oznaczonych w tymże akcie darowizny.

Jednocześnie zarządcami powyższego majątku mianuję pp. 1) inż. Ludwika Wolnika, 2) Edwarda Puzinowskiego i 3) Borysa Awinowskiego z Baranowicz, powierzając im pełnienie tych funkcyj aż do odwołania.

Uzasadnienie.

W braku innych znanych wskazań co do przeznaczenia objętego decyzją placu, użytkowany on był dotychczas przez gminę miasta Baranowicz, stanowiącą ustawowy podmiot obowiązku wykonywania opieki społecznej.

Plac powyższy przysądzony został na mocy orzeczenia sądowego osobie trzeciej, a co za tym idzie — oddany na użytek prywatny. Jak wynika z akt sprawy, po uprawomocnieniu się wyroku sądu apelacyjnego w Wilnie z dnia 4 listopada 1932 roku (Nr sprawy 2 Ac. 83/32) w przedmiocie przekazania omawianego placu we władanie powódce Marii Górskiej, ujawnione zostały nowe dowody, stwierdzające, iż nieruchomości ta darowana była przez Elżbietę Rozwadowską na rzecz b. Baranowickiego Towarzystwa Pomocy Uboгим (odpis aktu notarialnego, sporządzonego przed b. rejentem Borkowskim w Baranowiczach w dn. 4 marca 1903 roku L. rej. 244, odpisy wniosku Marii Górskiej do urzędu wojewódzkiego w Nowogródku z dn. 20.V. 1926 r. i zaświadczenia Jana Rozwadowskiego z dnia 12 maja 1926 r.).

W tym stanie rzeczy i mając na uwadze, że koniecznym jest przywrócenie całemu, a w szczególności darowanemu mieniu właściwego przeznaczenia w oparciu o ujawnione dowody i przy pomocy przewidzianych ustawowo środków prawnych; że powołany wyrok sądowy nie obowiązuje b. „Baranowickiego Towarzystwa Pomocy Uboгим“ ani ewentualnych jego następców prawnych, którzy nie brali udziału w procesie, a zatem nie narusza ich praw majątkowych; że objęcie tego mienia w zarząd państwowy zmierza do należytego jego zabezpieczenia na czas do uregulowania tytułu własności; że wreszcie jest to mienie instytucji dobro-

czynnej, znajdujące się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i należące do osoby prawnej, która zaprzestała swej działalności w Polsce, co odpowiada powołanym przepisom dekretu z dnia 16.XII. 1918 r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego (Dz. Pr. P. P. Nr 21, poz. 67) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25.V. 1927 r. (Dz. U.

R. P. Nr 49, poz. 437), postanowiono, jak w osnowie decyzji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancyj.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram Kościatkowski*

Warszawa, dnia 21 września 1937 r.

V. Zdrowie publiczne.

300.

OKÓLNIK Nr 60/37

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 7 października 1937 r. Nr Zn. 1b/2-7

w sprawie szkolenia lekarzy samorządowej służby zdrowia.

Do

Urzędów wojewódzkich.

W myśl § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16.I. 1925 r. o służbie przygotowawczej i o egzaminie sanitarnym dla kandydatów na stanowiska administracyjnych urzędników lekarskich i farmaceutycznych I kategorii w państwowej służbie zdrowia (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 139) kandydaci na stanowiska administracyjnych urzędników lekarskich w państwowej służbie zdrowia obowiązani są przejść kurs wykształcenia w Państwowym Zakładzie Higieny (Państwowej Szkole Higieny). Niektóre miasta (np. m. st. Warszawa, Lwów, i inne), uznając potrzebę takiego szkolenia, delegowały na te kursy także swoich lekarzy, jednakże dotąd większość stanowisk lekarzy samorządowych obsadza się w drodze konkursu, którego warunki nie przewidują zupełnie konieczności wykazania się jakimkolwiek przygotowaniem w zakresie administracji sanitarnej (służba zdrowia). To też stwierdzić należy, że praca lekarzy samorządowych w zakresie administracji sanitarnej pozostawia częstokroć dużo do życzenia.

Wobec tego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych zarządzam, żeby związki samorządowe, wśród warunków konkursów na stanowiska samorządowych lekarzy administracyjnych umieszczały także warunek wykazania się kandydata takim samym przeszkoleniem, jakiego się wymaga od kandydatów na stanowiska administracyjnych urzędników lekarskich w państwowej służbie zdrowia.

O ile chodzi o lekarzy, pozostających już na stanowiskach administracyjnych w służbie samorządowej, to będą dla nich organizowane

w Państwowym Zakładzie Higieny (Państwowej Szkole Higieny) krótkie kursy, 4 — 6 tygodniowe, mające na celu zapoznanie słuchaczy z najnowszymi wynikami wiedzy z zakresu epidemiologii, higieny społecznej i administracji sanitarnej. Uważam za niezbędne, żeby wszyscy lekarze zajmujący już stanowiska administracyjne w samorządowej służbie zdrowia przeszli odpowiednie przeszkolenie na takim krótkim kursie. Terminy i programy tych kursów oraz warunki szkolenia będą oddzielnie podane do wiadomości.

Minister:

(—) *Marian Zyndram-Kościatkowski*

301.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 października 1937 r. Nr Zn. 13/43-7
w sprawie XII kursu alkoholologii.

Do

urzędów wojewódzkich i komisariatu sądu na m. st. Warszawę i starostw.

Ministerstwo Opieki Społecznej zawiadamia, że w dniach 13 — 18 grudnia r. b. odbędzie się w Państwowej Szkole Higieny w Warszawie XII kurs p. t. „Alkoholizm i jego zwalczanie”.

Program powyższego kursu obejmuje zagadnienia kłeski alkoholizmu z punktu widzenia społeczno-lekarskiego i wskazuje metody zwalczania tej kłeski.

Wykłady odbywać się będą codziennie w godzinach rannych i popołudniowych w gmachu Państwowej Szkoły Higieny w Warszawie przy ul. Chocimskiej 24.

Wpisowe wynosi 4 zł; innych opłat nie ma.

Dla pewnej liczby słuchaczy zamiejscowych Ministerstwo Opieki Społecznej przewiduje stypendia w wysokości po 50 zł oraz miejsca w bursie Państwowej Szkoły Higieny za opłatą 4 zł dziennie (mieszkanie i utrzymanie).

Podania o przyjęcie na wymieniony kurs oraz podania o przyznanie stypendium należy kierować do Państwowej Szkoły Higieny do dnia 4.XII. r. b. włącznie.

Do podania zawierającego dokładny adres kandydata należy dołączyć krótki życiorys z wyszczególnieniem danych o dotychczasowej działalności społecznej, oraz ewentualne zaświadczenie instytucji lub organizacji delegującej kandydata.

O przyjęciu na kurs i ewentualnym przyznaniu stypendium kandydaci będą zawiadomieni przed dniem 11.XII. 1937 r.

O treści pisma okólnego lekarze powiatowi obowiązani są niezwłocznie powiadomić kierowników ośrodków zdrowia oraz odpowiednie instytucje i organizacje społeczne celem ułatwienia zainteresowanym wzięcia udziału w kursie.

Dyrektor Departamentu:

(—) *Dr J. Adamski*

302.

PROJEKT ORZECZENIA

w sprawie ustalenia okręgu ochrony górniczej źródeł mineralnych znajdujących się na terenie gromady Milik, wsi Muszyna-Wieś, powiat Nowy Sącz, województwa krakowskiego.

(Monitor Polski z dnia 13 października 1937 r. Nr 236, poz. 383).

Specjalna komisja powołana przez Wyższy Urząd Górniczy we Lwowie na podstawie art. 14 i 16 ustawy z dnia 23 marca 1922 r. o uzdrowiskach (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 254) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 331) do ustalenia granic okręgu ochrony górniczej dla źródeł mineralnych na terenie gromady Milik, wsi Muszyna-Wieś, pow. Nowy Sącz, woj. krakowskiego, ogłasza niniejszym następujący projekt orzeczenia o ustaleniu okręgu ochrony górniczej:

Zachodnia granica okręgu ochrony górniczej biegnie wzdłuż granicy wschodniej okręgu żegiestowskiego, od punktu o rzędnej 435 m n. p. m. nad Popradem do punktu o rzędnej 773,30 m na wzgórzu Skałka, stąd dalej w kierunku północnym do punktu o rzędnej 678 i dalej w kierunku wschodnim przez punkt o rzędnej 693 i 653 do punktu o rzędnej 645, leżącego w linii granicznej okręgu ochrony zdrojowiska Muszyny.

Od punktu ostatniego biegnie w kierunku południowym wzdłuż zachodniej granicy okręgu Muszyny aż do przecięcia się tejże z Popradem i stąd dalej w kierunku zachodnim wzdłuż granicy Państwa do punktu przecięcia się granicy Państwa z prawym brzegiem Popradu, w punkcie leżącym około 200 m na południowozachód od punktu wyjściowego 435 i od tegoż punktu przecięcia się granicy Państwa z prawym brzegiem Popradu w kierunku północno-wschodnim, prawym brzegiem rzeki (Popradu), do punktu wyjściowego 435 m n. p. m. — jak to na mapie zaznaczono.

Na powyżej określonym okręgu ochrony górniczej nie wolno prowadzić bez zezwolenia właściwych władz żadnych robót górniczych, oraz żadnych robót ziemnych, wywołujących zmiany w ilości wody gruntowej przez szybkość jej odprowadzania lub zmierzających do zmiany łożysk potoków.

Na obszarze objętym granicami rejonu ochronnego nie wolno również przedsięwziąć ani wykonywać robót celem ujęcia wód mineralnych wyciekających sposobem naturalnym i samoczynnie.

Natomiast bez uprzedniego zezwolenia właściwych władz wolno w każdym czasie i w całym okręgu prowadzić roboty ziemne związane z gospodarstwem, a więc wykopy dla normalnych fundamentów pod dom i budynki gospodarcze, niegłębokie wykopy na doły nawozowe oraz studnie na wodę słodką do picia, nie głębsze jednak, niż 30 m w dolinach rzek i potoków, względnie nie głębsze, niż 60 m na stokach wznoszących się wyżej niż 30 m ponad dno dolin z tym zastrzeżeniem, że w wypadku natrafienia na wodę mineralną w powyższych studniach zostaną one uszczelnione za pomocą iltu, a dopływ wody mineralnej zatajony. Nadto zezwala się na zakładanie i eksploatawanie kamieniołomów oraz gliny na cegłę.

Podając powyższe do wiadomości publicznej, zawiadamia się, że w terminie dni 30 od daty ogłoszenia niniejszego projektu w „Monitorze Polskim“ można wnosić sprzeciwko ustaleniu powyższego okręgu ochrony górniczej do Wyższego Urzędu Górniczego we Lwowie, ul. Kraszewskiego 1, I piętro.

Przewodniczący Komisji:

(—) *Inż. Zygmunt Wasyliszyn*

KOMUNIKATY

303.

ZMIANY PERSONALNE

w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Opieki Społecznej, w urzędach i zakładach podległych.

Przyjęci:

Dr Wanda Jakubianiec — z dniem 1.IX. 1937 r. w charakterze kontr. lekarza do Szpitala Psychiatrycznego w Wilnie.

Lek. Eugeniusz Waszczuk — z dniem 1.X. 1937 r. w charakterze kontr. asystenta do Państwowej Szkoły Położnych w Wilnie,

Anna Abgarowicz — z dniem 1.X. 1937 r. w charakterze kontr. instruktorki pielęgn. do urzędu wojewódzkiego w Stanisławowie,

Edward Kurnicki — z dniem 15.X. 1937 r. w charakterze podreferendarza do II Okręgu Inspekcji Pracy w Warszawie.

Zmiany:

(przeniesienia na inne miejsce służbowe, zmiana stanowiska — tytułu, zmiana charakteru stosunku służbowego)

dr Jarosław Neczaj-Hruzewicz — kontr. dyrektor Państwowego Zakładu Leczniczego dla nerwowo-wyczerpanych w Gościejewie — z dniem 7.X. 1937 r. przeniesiony na stanowisko p. o. dyrektora Państwowego Zakładu Leczniczego dla nerwowo-wyczerpanych w Świacku,

dr Rudolf Gacał — prow. lekarz powiatowy starostwa powiatowego w Rudkach — z dniem 11.X. 1937 r. przeniesiony na stanowisko prow. lek. pow. do starostwa powiatowego w Drohobyczu,

dr Natalii Neczaj-Hruzewiczowej — kontr. lekarzowi konsultantowi Państwowego Zakładu dla nerwowo-wyczerpanych w Gościejewie — z dniem 7.X. 1937 r. powierzono obowiązki dyrektora tegoż zakładu,

Ignacy Kowalczyk — prow. referendarz urzędu wojewódzkiego w Łucku — z dniem 1.X. 1937 r. mianowany prow. radcą,

Zwolnienia:

dr Michał Marzyński — kontr. pracownik Państwowego Szpitala Psychiatrycznego w Wilnie — zwolniony z dniem 31.VIII. 1937 r.,

inż. Eugeniusz Borzęcki — kontr. asystent filii Państwowego Zakładu Higieny w Lublinie — zwolniony z dniem 31.VIII. 1937 r.

304.

ZBIÓR UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY.

W okresie od dnia 20 września do 20 października 1937 r. wydano Nr 15 i 16 „Zbioru układów zbiorowych pracy“ o treści następującej:

Nr 15 z dnia 12 października 1937 r.

Poz. 66. Zarządzenie M. O. S. z dn. 27.IX. 1937 r. w sprawie poddania zatargu zbiorowego w górnictwie węglowym na obszarze Zagłębi Dąbrowskiego i Krakowskiego rozstrzygnięciu Komisji Rozjemczej.

Poz. 67. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dn. 29.IX. 1937 r., ustalające warunki pracy i płacy straży leśnej na rok służbowy 1937/38 na obszarze województw: warszawskiego, lubelskiego, kieleckiego, łódzkiego i białostockiego.

Poz. 68. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dn. 31.VIII. 1937 r., ustalające warunki pracy i wynagrodzenia dla dozorców domowych na obszarze m. Grodna na rok służbowy 1937/38.

Nr 16 z dnia 19 października 1937 r.

Poz. 69. Obwieszczenie M. O. S. z dn. 12.X. 1937 r. o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich hut szklanych produkujących butelki monopole na obszarze całego Państwa układowi zbiorowemu pracy z dn. 24 — 25.IX. 1937 r.

ZAMÓWIENIA I WPLATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA, UL. DŁUGA 38/40.

NAKŁADEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

TŁOCZONO CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ, MIODOWA 22, Nr 93755.
